

**LABORATORUL PENTRU ANALIZA
CONFLICTULUI TRANSNISTREAN**

**CRONOLOGIA
PROCESULUI DE
REGLEMENTARE
A CONFLICTULUI
TRANSNISTREAN**

NOIEMBRIE 2022

Procesul de reglementare a conflictului transnistrean derulat în luna noiembrie 2022 poate fi descris prin continuarea negocierilor părților cu partenerii internaționali și menținerea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere existente. O problemă centrală în relația dintre Chișinău și Tiraspol pe parcursul lunii noiembrie a fost actuala criză energetică care are loc pe ambele maluri ale Nistrului.

Pe parcursul lunii, Biroul politici de reintegrare a menținut dialogul privind dosarul transnistrean cu partenerii internaționali. Viceprim-ministru pentru reintegrare al R. Moldova, Oleg Serebrian l-a primit în vizită pe directorul grupului german de consultanță Berlin Economics, Ricardo Giucci. În cadrul discuțiilor au fost abordate subiecte ce țin de situația economică complexă din regiune, cu precădere criza energetică cu care se confruntă cetățenii de pe ambele maluri ale Nistrului. De asemenea, pe parcursul lunii noiembrie, viceprim-ministru pentru reintegrare al R. Moldova, Oleg Serebrian a avut o serie de întruniri de lucru cu diplomații acreditați la Chișinău. În cadrul întrevederii, vicepremierul a vorbit despre evoluțiile dosarului transnistrean și dialogul dintre Chișinău și Tiraspol.

Biroul politici de reintegrare, în decursul lunii a adus un comentariu la acuzațiile aduse de Tiraspol privind criza energetică cu care se confruntă Republica Moldova, inclusiv regiunea transnistreană. În același context, Biroul politici de reintegrare și-a subliniat poziția cu privire la interacțiunea în domeniul telecomunicațiilor. Potrivit Biroului politici de reintegrare, la 5 ani de la semnarea Deciziei protocolare „Cu privire la organizarea interacțiunii în domeniul telecomunicațiilor”, formalizată la 25 noiembrie 2017, la nivel de reprezentanți politici, din cauza pozițiilor lipsite de compromis ale Tiraspolului, Biroul constată imposibilitatea de a extinde termenul de acțiune al mecanismului pentru perioada următoare, după expirarea acestuia.

În contextul evoluțiilor militare din Ucraina, directorul Serviciului de Informații și Securitate, Alexandru Mustăță, a declarat că riscurile destabilizării situației din Republica Moldova din partea regiunii transnistrene au scăzut.

Partea transnistreană pe parcursul lunii noiembrie 2022 a menținut dialogul cu Chișinău, OSCE și ONU. La începutul lunii, negociatorul șef de la Tiraspol, Vitaly Ignatiev a avut o reuniune de lucru cu șeful Delegației Comitetului Internațional al Crucii Roșii în Republica Moldova, Doris El Duehi. În cadrul dialogului cu OSCE, liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky, a remarcat situația de criză din relațiile între Tiraspol și Chișinău. În acest context, și pe fundalul problemei energetice, Vadim Krasnoselsky s-a adresat la ONU și OSCE, trimițând scrisori oficiale liderilor acestor organizații cu privire la situația de criză emergentă din regiunea transnistreană. De asemenea, adjunctul negociatorului șef de la Tiraspol, Aleksandr Stetsyuk, în decursul lunii, a avut o reuniune de lucru cu delegația Națiunilor Unite. În cadrul întrevederii, părțile au discutat despre situația actuală din sectorul energetic, precum și despre posibile scenarii de dezvoltare și prevenirea a crizelor umanitare din regiunea transnistreană.

Pe parcursul lunii noiembrie 2022, un subiect central al relațiilor dintre cele două maluri ale Nistrului a fost problema energetică. În acest context, viceprim-ministrul, ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale, Andrei Spînu, a remarcat că, Chișinău este gata să furnizeze 3,9 din cei 5,7 milioane de m³ de gaze primiți de la Gazprom către regiunea transnistreană, pentru a asigura în schimb malul drept cu energie electrică la prețuri mai mici de la MGRES (Centrala termoelectrică de la Cuciurgan). În același timp, directorul MGRES, Valentin Trubceanin, a acuzat autoritățile de la Chișinău că „au luat o parte din gazul care merge în mod tradițional către Transnistria”.

În cadrul grupurilor de lucru (experți), în luna noiembrie 2022, au avut loc două reuniuni de lucru: o reuniune a experților pentru protecția mediului de pe ambele maluri ale Nistrului și o reuniune a grupurilor de lucru (experți) pentru probleme sociale și ajutor umanitar (ultima reuniune s-a ținut în regim online la data de 3 noiembrie 2021). Comisia Unificată de Control s-a reunit în decursul lunii noiembrie de patru ori. În formatul de negocieri „1+1” și în formatul „5+2” nu au avut loc întruniri.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii noiembrie 2022 arată astfel:

01.11.2022 – La sediul Misiunii OSCE din Tiraspol s-a desfășurat reuniunea experților pentru protecția mediului de pe ambele maluri ale Nistrului, la care au și participat reprezentanții observatorilor și ai mediatorilor din cadrul formatului de negocieri „5+2”.^{1, 2}

02.11.2022 – Negociatorul șef de la Tiraspol, Vitaly Ignatiev a avut o reuniune de lucru cu șeful Delegației Comitetului Internațional al Crucii Roșii în Republica Moldova, Doris El Duehi.³

03.11.2022 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC.⁴

08.11.2022 – Chișinăul este gata să furnizeze 3,9 din cei 5,7 milioane de m³ de gaze primiți de la Gazprom către regiunea transnistreană, pentru a asigura în schimb malul drept cu energie electrică la prețuri mai mici, a declarat viceprim-ministrul, ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale, Andrei Spînu.⁵

09.11.2022 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian l-a primit în vizită pe directorul grupului german de consultanță Berlin Economics, Ricardo Giucci. În cadrul discuțiilor au fost abordate subiecte ce țin de situația economică complexă din regiune, cu precădere criza energetică cu care se confruntă cetățenii de pe ambele maluri ale Nistrului.⁶

09.11.2022 – Directorul Moldavskaia GRES (Centrala termoelectrică de la Cuciurgan), Valentin Trubceanin, a acuzat autoritățile de la Chișinău că „au luat o parte din gazul care merge în mod tradițional către Transnistria”.⁷

10.11.2022 – Vicepremierul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu membrii delegației Comisiei pentru afaceri externe din cadrul Congresului Deputaților Regatului Spaniei, condusă de Pau Mari-Klose, președintele Comisiei pentru afaceri externe. În cadrul întrevederii, vicepremierul a vorbit despre evoluțiile dosarului transnistrean, dialogul dintre Chișinău și Tiraspol, problemele multiple cu care se confruntă populația de pe ambele maluri ale Nistrului.⁸

10.11.2022 – La Bender/Tighina s-a desfășurat ședința săptămânală a Comisiei Unificate de Control (CUC), în cadrul căreia a fost aprobat un observator militar din partea Republicii Moldova.⁹

15.11.2022 – A fost reluată activitatea grupurilor de lucru (experți) pentru probleme sociale și ajutor umanitar (ultima reuniune s-a ținut în regim online la data de 3 noiembrie 2021).^{10, 11}

---

¹ Guvernul R. Moldova, *A 2-a reuniune din anul 2022 a experților pentru protecția mediului*, 01.11.2022, <https://gov.md/ro/content/2-reuniune-din-anul-2022-expertilor-pentru-protectia-mediului> (03.12.2022)

² Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O zasedanii ekspertnykh (rabochikh) grupp po voprosam ekologii*, 01.11.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9239> (03.12.2022)

³ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche s delegatsiyey Mezhdunarodnogo Komiteta Krasnogo Kresta*, 02.11.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9243> (03.12.2022)

⁴ Guvernul R. Moldova, *Problema posturilor ilegale din Zona de Securitate rămâne în atenția Comisiei Unificate de Control*, 03.11.2022, <https://gov.md/ro/content/problema-posturilor-ilegale-din-zona-de-securitate-ramane-atentia-comisiei-unificate-de-0> (03.12.2022)

⁵ Infotag, *VICEPRIM-MINISTRU: SUNTEM GATA SĂ FURNIZĂM VOLUMELE NECESARE DE GAZE CĂTRE MALUL STÂNG, PENTRU A PRIMI ELECTRICITATE*, 08.11.2022, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/302868/> (03.12.2022)

⁶ Guvernul R. Moldova, *Criza energetică cu care se confruntă cetățenii de pe ambele maluri ale Nistrului - subiectul discuției cu reprezentanții Berlin Economics*, 09.11.2022, <https://gov.md/ro/content/criza-energetica-cu-care-se-confrunta-cetatenii-de-pe-ambele-maluri-ale-nistrului-subiectul> (03.12.2022)

⁷ Infotag, *DIRECTORUL MOLDAVSKAIA GRES A ACUZAT AUTORITĂȚILE MOLDOVEI CĂ „AU LUAT O PARTE DIN GAZELE CARE MERG TRADIȚIONAL ÎN TRANSNISTRIA”*, 09.11.2022, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/302912/> (03.12.2022)

⁸ Radio Chișinău, *Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu membrii delegației Comisiei pentru afaceri externe din cadrul Congresului Deputaților Regatului Spaniei*, 10.11.2022, <https://radiochisinau.md/oleg-serebrian-a-avut-o-intrevedere-cu-membrii-delegatiei-comisiei-pentru-afaceri-externe-din-cadrul-congresului-deputatilor-regatului-spaniei---170612.html> (03.12.2022)

⁹ Guvernul R. Moldova, *Necesitatea evacuării posturilor ilegale din Zona de Securitate a fost reiterată de către delegația Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control*, 10.11.2022, <https://gov.md/ro/content/necesitatea-evacuarii-posturilor-ilegale-din-zona-de-securitate-fost-reiterata-de-catre> (03.12.2022)

15.11.2022 – Directorul Serviciului de Informații și Securitate (SIS), Alexandru Mustăță, a declarat că riscurile destabilizării situației din Republica Moldova din partea Transnistriei au scăzut.¹²

15.11.2022 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky a avut o întrunire de lucru cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Majestății Sale Regele Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în Republica Moldova, Steven Fisher. Liderul de la Tiraspol a conturat diplomaților britanici poziția Tiraspolului privind menținerea unei direcții neutre față de factorul extern. La rândul său, Ambasadorul Steven Fisher a remarcat că un astfel de conflict prelungit între Chișinău și Tiraspol poate fi rezolvat doar prin negocieri și dialog.^{13, 14}

16.11.2022 – Vicepremierul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întrunire cu delegația Comisiei pentru apărare a Camerei Comunelor a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, condusă de către Tobias Ellwood. Oficialii au discutat situația complexă regională în contextul războiului din Ucraina și consecințele devastatoare ale acestuia, problema energetică și evoluțiile dosarului transnistrean.¹⁵

17.11.2022 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC.¹⁶

18.11.2022 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky a avut o întrunire de lucru cu Șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Kelly Kaiderling. Oficialii au discutat despre relațiile dintre Tiraspol și Chișinău.¹⁷

22.11.2022 – Viceprim-ministrul, Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu delegația Comisiei pentru afaceri europene din cadrul Parlamentului Republicii Croației, condusă de Domagoj Hajduković, Președintele Comisiei Afaceri Europene. În cadrul discuțiilor, oficialii au abordat diverse subiecte de actualitate, printre care situația de securitate din regiune, criza energetică, evoluțiile procesului de reglementare transnistreană.¹⁸

22.11.2022 – Biroul politici de reintegrare a adus un comentariu la acuzațiile aduse de Tiraspol privind criza energetică cu care se confruntă Republica Moldova, inclusiv regiunea transnistreană. Potrivit Biroului politici de reintegrare, criza nu a fost cauzată de Chișinău, ci de deciziile nejustificate ale companiei Gazprom, care a redus volumul de gaze naturale livrate companiei Moldovagaz.¹⁹

---

¹⁰ Guvernul R. Moldova, *Experții grupurilor de lucru pentru probleme sociale și ajutor umanitar s-au întrunit la sediul din or. Tiraspol a Misiunii OSCE în Moldova*, 15.11.2022, <https://gov.md/ro/content/expertii-grupurilor-de-lucru-pentru-probleme-sociale-si-ajutor-umanitar-s-au-intrunit-la> (03.12.2022)

¹¹ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche ekspertnykh (rabochikh) grupp po voprosam gumanitarnoy pomoshchi*, 15.11.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9254> (03.12.2022)

¹² Infotag, *DIRECTORUL SIS CONSIDERĂ CĂ RISCURILE DE DESTABILIZARE A SITUAȚIEI DIN MOLDOVA DIN PARTEA TRANSNISTRIEI S-AU REDUS*, 15.11.2022, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/303014/> (03.12.2022)

¹³ Preșident PMR, *Preșident Pridnestrov'ya prinyal delegatsiyu Posol'stva Velikobritanii*, 15.11.2022, <https://president.gospmr.org/press-sluzhba/novosti/prezident-pridnestrov'ya-prinyal-delegatsiyu-posol'stva-velikobritanii.html> (03.12.2022)

¹⁴ Infotag, *LIDERUL DE LA TIRASPOL: MOLDOVA ÎNCEARCĂ SĂ-I CREEZE PROBLEME TRANSNISTRIEI*, 15.11.2022, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/303018/> (03.12.2022)

¹⁵ Deschide, *Serebrian a vorbit cu delegația Comisiei pentru apărare a Camerei britanice a Comunelor despre situația regională și problema transnistreană*, 16.11.2022, <https://www.deschide.md/ro/stiri/social/118290/Serebrian-a-vorbit-cu-delegația-Comisiei-pentru-apărare-a-Camerei-britanice-a-Comunelor-despre-situația-regională-și-problema-transnistreană.htm> (03.12.2022)

¹⁶ Guvernul R. Moldova, *Posturile ilegale din Zona de Securitate rămân în atenția Comisiei Unificate de Control*, 17.11.2022, <https://gov.md/ro/content/posturile-ilegale-din-zona-de-securitate-raman-atenția-comisiei-unificate-de-control> (03.12.2022)

¹⁷ Preșident PMR, *Preșident PMR prinyal glavu Missii OBSE v Moldove*, 18.11.2022, <https://president.gospmr.org/press-sluzhba/novosti/prezident-pmr-prinyal-glavu-missii-obse-v-moldove.html> (03.12.2022)

¹⁸ Guvernul R. Moldova, *Situația de securitate regională discutată la întrevederea Vicepremierului pentru reintegrare cu un grup de parlamentari croați*, 22.11.2022, <https://gov.md/ro/content/situația-de-securitate-regionala-discutata-la-intrevederea-vicepremierului-pentru> (03.12.2022)

¹⁹ Guvernul R. Moldova, *Comentariu pe marginea declarațiilor recente ale Tiraspolului*, 22.11.2022, <https://gov.md/ro/content/comentariu-pe-marginea-declarațiilor-recente-ale-tiraspolului> (03.12.2022)

22.11.2022 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky, s-a adresat ONU și OSCE, trimițând scrisori oficiale liderilor acestor organizații cu privire la situația de criză emergentă din regiunea transnistreană.^{20, 21}

23.11.2022 – Partea transnistreană a emis un comentariu în legătură cu declarațiile difuzate de Biroul politici de reintegrare, remarcând că reacția Chișinăului este o încercare zadarnică de a-și justifica propriile acțiuni evident inadecvate și extrem de periculoase, care amenință să se transforme într-o criză profundă la scară largă regională.²²

24.11.2022 – La Bender/Tighina a avut loc ședința săptămânală a CUC.²³

24.11.2022 – Partea transnistreană a emis o declarație în legătură cu provocarea sub formă de restrângere a libertății de circulație a reprezentantului pe probleme politice din partea Tiraspolului, pentru a limita plecarea reprezentantului către Federația Rusă în tranzit prin aeroportul din Chișinău.²⁴

25.11.2022 – Biroul politici de reintegrare și-a subliniat poziția cu privire la interacțiunea în domeniul telecomunicațiilor. Potrivit Biroului politici de reintegrare, la 5 ani de la semnarea Deciziei protocolare „Cu privire la organizarea interacțiunii în domeniul telecomunicațiilor”, formalizată la 25 noiembrie 2017, la nivel de reprezentanți politici, din cauza pozițiilor lipsite de compromis ale Tiraspolului, Biroul constată imposibilitatea de a extinde termenul de acțiune al mecanismului pentru perioada următoare, după expirarea acestuia.²⁵

25.11.2022 – Adjunctul negociatorului șef de la Tiraspol, Aleksandr Stetsyuk a avut o reuniune de lucru cu delegația Națiunilor Unite. În cadrul întrevederii, părțile au discutat despre situația actuală din sectorul energetic, precum și despre posibile scenarii de dezvoltare și prevenirea a crizelor umanitare din regiunea transnistreană.²⁶

29.11.2022 – Șeful Secției proiecte de asistență din cadrul Biroului politici de reintegrare, Eugen Cara, a participat la cea de-a IX-a reuniune a Comitetului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în configurația Comerț. Pe platforma Comitetului au fost abordate realizările și dificultățile în implementarea pe ambele maluri ale Nistrului a angajamentelor ce derivă din Acordul de Asociere RM-UE.²⁷

29.11.2022 – Ambasadorul Ucrainei în Republica Moldova, Marko Șevcenko, consideră că victoria Ucrainei în războiul cu Rusia poate crea condiții pentru soluționarea conflictului transnistrean.²⁸

Realizat de Mihai Melintei

---

²⁰ Președintele PMR, *Pridnestrovskoye rukovodstvo obratilos' k OON i OBSE*, 22.11.2022, <https://president.gospmr.org/press-sluzhba/novosti/pridnestrovskoe-rukovodstvo-obratilosj-k-oon-i-obse.html> (03.12.2022)

²¹ Infotag, *TRANSNISTRIA SE PLÂNDE DIN NOU PE MOLDOVA - DE ACEASTĂ DATĂ, LA ONU ȘI OSCE*, 22.11.2022, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/303167/> (03.12.2022)

²² Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Zayavleniye MID PMR*, 23.11.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9261> (03.12.2022)

²³ Guvernul R. Moldova, *Posturile ilegale din Zona de Securitate: subiect de discuție la ședința Comisiei Unificate de Control*, 24.11.2022, <https://gov.md/ro/content/posturile-ilegale-din-zona-de-securitate-subiect-de-discutie-la-sedinta-comisiei-unificate> (03.12.2022)

²⁴ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Zayavleniye MID v svyazi s provokatsiyey v vide ogranicheniya svobody peredvizheniya predstavatelya po politicheskim voprosam ot Pridnestrov'ya*, 24.11.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9263> (03.12.2022)

²⁵ Guvernul R. Moldova, *Poziția Chișinăului în contextul expirării termenului de acțiune al Deciziei protocolare „Cu privire la organizarea interacțiunii în domeniul telecomunicațiilor”, semnată la 25 noiembrie 2017*, 25.11.2022, <https://gov.md/ro/content/pozitia-chisinaului-contextul-expirarii-termenului-de-actiune-al-deciziei-protocolare-cu> (03.12.2022)

²⁶ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *V MID PMR sostoyalas' vstrecha s delegatsiyey OON*, 25.11.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9266> (03.12.2022)

²⁷ Moldpres, *Comunicat de presă al Biroului politici de reintegrare*, 30.11.2022, <https://www.moldpres.md/news/2022/11/30/22009141> (03.12.2022)

²⁸ Infotag, *AMBASADORUL UCRAINEI ÎN MOLDOVA CONSIDERĂ CĂ VICTORIA UCRAINEI ÎN RĂZBOIUL CU RUSIA POATE CREA CONDIȚII PENTRU REGLEMENTAREA TRANSNISTREANĂ*, 29.11.2022, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/303305/> (03.12.2022)